

ENSV Paide Rajooni
Tööraha Saadikute Nõukogu Täitevkomitee
OTSUS

Nr. 132

21. juunil

1972. a. Paides

Looduse kaitsest Paide rajoonis.

Looduslikult kaunite kohtade, parkide, põliste puude, rändrahnude ja teiste kaitset väärivate looduslike objektide säilitamiseks kooskõlas Eesti NSV Ülemnõukogu 7. juuni 1957. a. seadusega "Eesti NSV Looduse kaitsest" ning Eesti NSV Ülemnõukogu Presiidiumi otsusega 28. juulist 1962. a. Paide Rajooni TSN Täitevkomitee

o t s u s t a b:

1. Võtta riikliku looduskaitse alla Paide rajoonis kohalikku tähtsust omavad objektid vastavalt lisale nr.1.
2. Avaldada otsuse lisana nr.2 riikliku looduskaitse alla võetud vabariikliku tähtsusega objektide nimekiri ja lisana nr.3 riikliku looduskaitse alla võetud vabariikliku ja kohaliku tähtsusega looduse üksikobjektide kaitse korraldamise eeskirjad, mis on kinnitatud Eesti NSV Ministrite Nõukogu Metsamajanduse ja Looduskaitse Peavalitsuse juhataja käskkirjaga nr.80 29.aprillist 1963.a.
3. Kohustada kolhooside, sovhooside, asutuste ja ettevõtete juhtkondi, kelle maavalduse piires asuvad kohaliku või riikliku kaitse alla võetud objektid:
 - 1) määrama igale objektile selle kaitse ja hooldamise eest vastutav töötaja;
 - 2) puiesteed, pargid ja maastikulised objektid hoidma korras ja puhastama kuivanud puudest, okstest ja prahist igal kevadel hiljemalt esimeseks maiks.

A. J. KOPAL, 9A
Dukaga A. Verbitski

4. Massürituste läbiviimine riikliku kaitse alla võetud maastiku üksikelementide ja parkide piires tuleb kooskõlastada rajooni TSN täitevkomitee looduskaitse komisjoniga.

Ürituste korraldajatel tuleb ürituste läbiviimise käigus rikutud ja prahistatud kohad korrastada ühe ööpäeva jooksul pärast ürituse toimumist.

5. Looduskaitse objektide ning looduskaitsealaste eeskirjade rikkumise juhtudest informeerida viivitamatult rajooni TSN Täitevkomitee looduskaitse komisjoni.
6. Teha teatavaks, et ametiisikuid ja kodanikke, kes on süüdi looduskaitse eeskirjade rikkumises, kaitse all olevate looduslike objektide rikkumises või hävitamises, karistatakse Eesti NSV Ministrite Nõukogu 12. jaanuari 1963. a. määruse nr. 9 alusel administratiivkorras rahatrahviga järgmises ulatuses: ametiisikuid kuni 50 rublaga, kodanikke kuni 10 rublaga.
7. Käesolev otsus avaldada ajalehes "Võitlev Sõna"
8. Järeelkontroll selle määruse täitmise üle panna Paide Rajooni TSN Täitevkomitee Siseasjade osakonnale ja Paide rajooni looduskaitse komisjonile.
9. Lugeeda kehtetuks Paide Rajooni TSN Täitevkomitee 29. detsembri 1965. a. otsus nr. 196.

Paide Rajooni TSN Täitevkomitee
esimehe asetäitja

E. Aesma

Paide Rajooni TSN Täitevkomitee
sekretäri kohusetäitja

J. Näppo

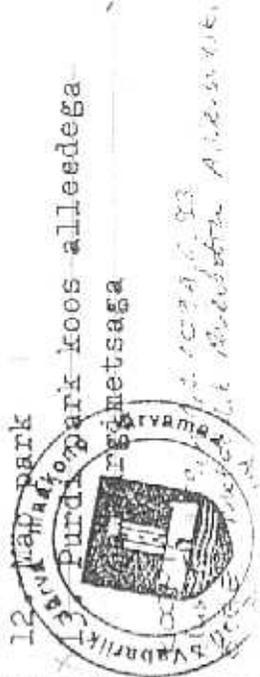
1. 2. 10. 24. 1965
A. Veituri allkiri

Paide Rajooni TSN Täitevkomitee
otsusele nr.132 21.juunist 1972.a.

Kohaliku tähtsusega objektid Paide rajoonis.

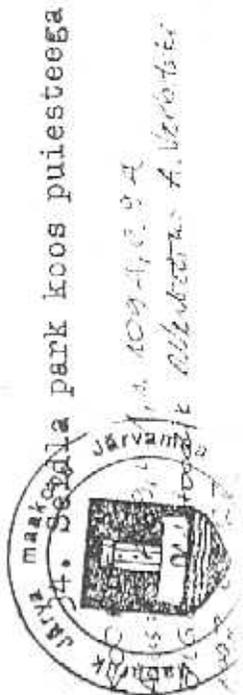
1. P a r s i d

Jrk. nr.	Objekti nimetus	Kaitse alla võetud (määrus, korraldus, otsus, kuupäev)	Külanõukogu	Valdaja	Märkused
1	2	3	4	5	6
1.	Kolu park koos pargi metsaga		Türi	Türi Näidissovhoosstehtnikum	
2.	Laupa park koos jõe vastaskaldal asuva pargimetsaga		Türi	Laupa 8-kl. Kool	
3.	Piiometsa park		Türi	"9.Mai" kolhoos	
4.	Särevere park		Türi	Türi Näidissovhoosstehtnikum	
5.	Lokuta park		Türi	"EPT" Paide Rajoonikoondis	
6.	Tori park		Türi	Kirna kolhoos	
7.	Rõa park		Väätsa	"9.Mai" kolhoos	
8.	Väätsa park		Väätsa	Väätsa 8-kl. Kool	
9.	Cisu park		Cisu	"Estonia" kolhoos	
10.	Kabala park		Ollepa	Kabala 8-kl. Kool	
11.	Eivere park		Paide	Eivere Invaliidide Kodu	
12.	Kaapa park		Paide	Järvamaa Metsamajand	
	Purdi park koos alleedega		Paide	Purdi Aigkool	
	Egä metsaga				

1					
---	--	--	--	--	--

14. Koordi park				Järvamaa Metsamajand Purdi metskond
15. Palu park	Paide			Lenini-nimeline kolhoos
16. Sargvere park	Paide			Sargvere 8-kl. Kool
17. Vodja park	Paide			Vodja 8-kl. Kool
18. Viisu park	Paide			Alliku sovhoos
19. Rutikvere park	Koigi			"Kiir" kolhoos
20. Laimetsa park	Koigi			"Rahva Väidu" kolhoos
21. Väike-Kareda park	Koigi			"Kalevipoja" kolhoos
22. Huuksi park	Koigi			"Kalevipoja" kolhoos
23. Koigi park	Koigi			Koigi 8-kl. Kool
24. Pärnurme park	Koigi			"Kiire" kolhoos Pärnurme 8-kl. Kool
25. Eistvere park	Koigi			
26. Aruküla park	Koeru			Koeru 8-kl. Kool
27. Ervita park	Koeru			Udeva sovhoos
28. Norra park ja tiikide süsteem	Koeru			Udeva sovhoos
29. Vao park koos alleedega	Koeru			Koeru sovhoos
30. Väinjärve park	Koeru			Udeva sovhoos
31. Esna park	Esna			Alliku sovhoos
32. Albu park	Albu			Albu Algkool
33. Aravete (Kurissoo) park	Albu			Aravete 8-kl. Kool Aravete kolhoos
34. Seidla park koos puistusega	Albu			Seidla Algkool

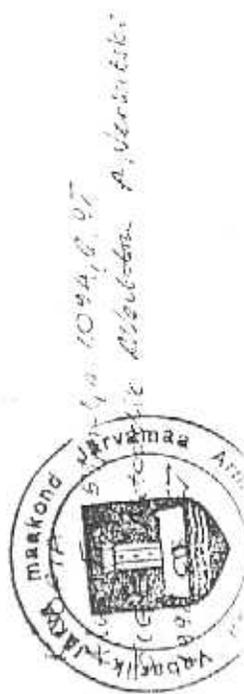
1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

7.	Tamm	Paide Rajooni TSN Täitevkomitee otsus nr. 196 29.12.1965.a.	Väätša	"9.Mai" kolhoos	Väätša, Kõljaja pere
8.	"Kahevenna" kask	- " -	Järva-Jaani	"Ühenduse" kolhoos	Jalgsema
9.	Kaaripõlme kask	Paide Rajooni TSN Täitevkomitee otsus nr. 182 12.10.1966	Türi	Türi Väidis-sovhoostehnikumi Piimetsa osakond	Piimetsa Roovere küla
10.	Kaheharuline pärn	- " -	Türi	- " -	Piimetsa küla
11.	Tamm	- " -	Paide	"Võidu" kolhoos	Ojaküla
12.	Lehtse 2 paaristamme	-	Lehtse	Lehtse kolhoos	Lehtse pargis

Paide Rajooni TSN Täitevkomitee sekretäri kohustetäitja

J. Näppo

J. Näppo

L i s a nr.2

Paide Rajooni TSN Täitevkomitee
otsusele nr.132 21.juunist 1972.a.

Vabariikliku tähtsusega objektid Paide rajoonis

1. P a r g i d

Jrk. nr.	Objekti nimetus	1	2	3	4	5	6	7	8
					Kaitse alla võetud(määrus, korraldus, otsus)kuupäev	Külanõukogu	Maavaldaja	Muud andmed (külaappere, netskond, kv.nr) kohta	Märkused

1. Paide Vallimäe park
 ENSV Ministrite Nõukogu 5.juuni 1959.a. määruse nr.218 lisa
 Paide linn
 Paide linn
 Paide Vallimägi

2. Põlispüüed

Jrk. nr.	Objekti nimetus	Objekti kirjeldus	Maavaldaja	Märkused			
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	154	Ussikuusk	ENSV MN juures asuva Looduskaitse Valitsuse juhataja käskkirj nr. 17 03.1959.a. nr. 25, lisa nr. 2	Koigi	"Kalevipoja" kolhoos	Koigi küla Kuusiku pere	Kuud andmed asukoha (küla, pere, metstkond, kv. nr., jae, kohta)
2.	156	Hõbehaab	- " -	Koigi	Koigi 8-kl. Kool	Koigi koolimaja juures	
3.	157	Euroopa lehis	- " -	Koigi	"Kalevipoja" kolhoos	Väike-Kareda	
4.	162	Kalmaste mänd	- " -	Paide	Purdi metstkond	Purdi metstkond Kalmaste vahtkond	
5.	166	Raudemetsa mänd	- " -	Türi	Kirna kolhoos	Pala küla Raudemetsa	
6.	345	Saar	ENSV Metsamajanduse ja Looduskaitse Peavalitsuse juhataja käskkirj nr. 84 21.04.1966.a.	Paide	Sargvere 8-kl. Kool	Sargvere koolimaja bües	

1. A. 1094, P. 49
Rõõmaku A. Verintski

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

7	239	Vetepere tamm	ENSV MN juures asuva Albu Looduskaitse Valitsuse juhataja käsk-kiri nr.25 17.03.1959.a.lisa nr.2	Albu	Tammsaare-nimeline kolhoos	Tammsaare maja-muuseum
8	346	J.Jungi kodu-talu vahtrad (3 tk.) ja pämad (2 tk)	ENSV Metsamajanduse ja Looduskaitse Peavalitsuse juhataja kk.nr.84. 21.04.1966.a.	Imavere		Tamne küla Soootsa küla (J.Jungi kodu-talu)
9	347	R.Kamseni kask	" - "	Imavere	Imavere kolhoos	Järavere küla Ülesaaare pere R.Kamseni sünnimaja juures
10	176	Saare-Siimu tamm	ENSV MN juures asuva Looduskaitse Valitsuse juhataja kk.nr.25 17.03.1959.a.lisa nr.2	Ollepa	Suure-Jaani Metsamajand	Rassi küla Saare-Siimu pere õues, Kabala metstkond Käärü vahtkond
11	235	Rava põlispuud (Rava tammik)	ENSV Metsamajanduse ja Looduskaitse Peavalitsuse juhataja kk.nr.84, 30.04.1966.a.lisa nr.2	Ambla	Rava Metstkond	Rava Metskonna keskuse juures

1.1.1094.100
Rava rahvuspark A. Vervast

3. Rändrahnud

1	2	3	4	5	6	7	8
X 1.	122	Suur rändrahn	ENSV Ministrite Nõukogu juures asuva looduskaitsese Valitsuse juhataja kk. nr.25	Väätsa	"9.Mai" kolhoos	Nõmme küla	
X 2.	123	Suur rändrahn	" - " - "	Väätsa	"9.Mai" kolhoos	Vissuvere küla	
X 3.	124	Chvrikivi	17.03.1959.a. lisa nr.1	Paide	"Võidu" kolhoos	Ojaküla	
4.	125	Karinu ohvrikivi	" - " - "	Järva-Jaani	"Õiguse Võidu" kolhoos	Karinu küla	
X 5.	126	Suur rändrahn	" - " - "	Oisu	"Edasi" kolhoos	Äiamäe küla	
X 6.	127	Luisu rändrahn	" - " - "	Oisu	" - " - "	Näsuvere küla	
? 7.	128	Võstermäe rändrahn	" - " - "	Türi	Türi Metskond	Võstermäe vahtkond kv. nr.237	
8.	179	Eevakivi	" - " - "	Albu	"Kaardiväelase" kolhoos	Pullevere küla	

L i s a nr. 3

Paido rajooni TSN Täitevkomitee
otsusele nr.132 21.juunist 1972.a.

Looduskaitse alla võetud parkide kaitse korraldamise
e e s k i r j a d

1. Parkide riikliku kaitse ülesandeks on parandada elanike elutingimusi, luua võimalusi kultuurseks puhkuseks ning pargindusalaseks teaduslikuks uurimistööks. Seega tuleb parke kaitsta sanitaar-hügieenilistel ja teaduslikel eesmärkidel.
2. Keelata riikliku kaitse alla võetud parkides igasugune puude ja põõsaste vigastamine ning raiumine (välja arvatud sanitaarraied kooskõlastatud kohaliku metsamajandiga ning raied, mis on seotud parkide kujunduse muutumisega kooskõlas käesoleva eeskirja punktiga nr.4 karjatamine, igasuguste kaeviste kaevamine, masinate ja seadmete parkimine, kütteõlide hoidmine, masinatega sõitmine väljaspool selleks ettenähtud teid, igasugune prahistamine ning muud parki ja selle üldilmet kahjustavad tegevused.
3. Parkidesse, aute ehitiste püstatamine, olemasolevate kapitaalsete varemete lõhkumine ning läbi parkide elektri- liini- ja teetrasside rajamine tuleb kooskõlastada Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumiga.
4. Riikliku kaitse alla võetud parkides on keelatud nende algse dendroloogilise koosseisu või arhitektuurse planeeringu meelevaldne muutmine (rekonstrueerimine), Möödapääsematu vajaduse korral tehakse nimetatud tööd vastavate projektide alusel ning need kuuluvad eelnevalt kooskõlastamisele rajooni looduskaitsekomisjoniga ning Looduskaitse Valitsusega.
5. Kehtestada, et otseselt riikliku kaitse alla võetud parkide nimistus loetlemata endistes mõisa-ja pastoraadiparkides, samuti väärtuslikemates taluparkides, millel on tähtsust puhke- või haõjasaladena, tehtavad ehitus- ja kujundustööd ning raie (välja arvatud jooksev hooldustöö, sanitaarraie ja võsa koristamine) kuuluvad kooskõlastamisele rajooni looduskaitsekomisjoniga.

Looduskaitse alla võetud geoloogiliste ja
maastikuliste üksikobjektide kaitse korraldamise
e e s k i r j a d

1. Geoloogiliste ja maastikuliste üksikobjektide (üksik-elementide) riikliku kaitse (ülesandeks) eesmärgiks on säilitada meie haldusmaid ja teaduslikult huvitavamaid rändrahned ja kivikülve, aluspõhja paljandeid, jugasid, meteoriidikraatreid, koopaid, karstialasid, maapinnavorme, veekogusid ning looduslikult kauneid puhkekondi.
2. Riikliku kaitse alla võetud geoloogiliste ja maastikuliste üksikobjektide säilitamise eesmärgil on keelatud:
 - 1) rändrahnede ja kivikülvide kahjustamine ja loodusliku ilme ning asukoha muutmine, samuti nende lähema ümbruse risustamine;
 - 2) aluspõhja paljanditest, jugade astandutest, meteoriidikraatritest ning koobastest pae (lubjakivi, dolomiidi) murdmine, liiva kaevamine (kui see pole seotud objekti hooldamisega), paljandite ja koobaste rikkumine nimele jm. sissekraapimise teel, jugade veejõu kasutamise edasine suurendamine, jõesängi süvendamine või risustamine või mõnel muul viisil paljandite, jugade, meteoriidikraatrite ja koobaste ning nende lähema ümbruse loodusliku ilme rikkumine või muutmine;
 - 3) karstialadel pae murdmine, kruusa ja liiva kaevamine, prahi mahapanek, reovete juhtimine karstilehtritesse ning karsti moodustiste loodusliku ilme igasugusel muul viisil rikkumine;
 - 4) mägede, kuplite, orgude, astandute jt. pinnavormide loodusliku ilme rikkumine neist maavarade kaevamise, lageraie või mõnel muul viisil;
 - 5) järvede, jõgede ja allikate veetaseme muutmine, vete risustamine ja reostamine ning muul viisil veekogude ja nende kallaste rikkumine ning loodusliku ilme muutmine;

1044, p. 104
A. Verbitse

- 6) looduslikult kaunites puhkekohtades liiva, kruusa jm. kaevamine, lageraied, kasvavate puude ja põõsaste vigastamine, vete reostamine, ala prahistamine või mingil muul viisil rikkumine.
3. Turistidel ja ekskursioonidel kasutada looduskaitse alla kuuluvate objektide küllastamisel autode parkimisel ja telkide püstitamisel selleks ettenähtud kohti.
4. Uute ehituste püstitamine geoloogilistele ja maastikulistele üksikobjektidele või nende otsesesse lähedusse, kuivendus- vete juhtimine karstilahtrisse jt. tööd, mis muudavad suuremal või vähemal määral kaitsealuste objektide või nende lähema ümbruse looduslikku ilmet, tuleb kooskõlastada rajooni looduskaitsekomisjoniga ning vabariikliku tähtsusega objektide korral ka Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumiga.

Looduskaitse alla võetud botaaniliste üksik-
objektide kaitse korraldamise

e e s k i r j a d

1. Botaaniliste objektide riikliku kaitse eesmärgiks on säilitada meie väärtuslikumaid dendraariume, katsekultuure, viljapuuaedu ja viljapuid, metsaosi, puude rühmi ja salusid, puiesteid ja üksikuid põliseid või muul põhjusel kaitset vääriivaid puid ja põõsaid, samuti Eesti NSV-s esinevaid rahuldusi, teaduslikult huvipakkuvaid või dekoratiivseid taimeliike.
2. Riikliku kaitse alla võetud botaaniliste üksikobjektide säilitamise eesmärgil on keelatud:
 - 1) dendraariumide, katsekultuuride, viljapuuaedade, metsa- osade, puude rühmade, salude ja puiesteede raiumine, rikkumine või kahjustamine;
 - 2) üksikult kasvavate viljapuude ning põliste ja haruldaste puude raiumine, nende võra, tüve ja juurestiku rikkumine või kahjustamine ning puude lähema ümbruse risustamine;

1994, C. 105
Riikliku A. Kõrvald

- 3) liigina kaitse all olevate haruldaste taimede murdmine või puude raiumine, vigastamine (puude koorimine, okste murdmine jne.) või mõnel muul viisil nende kahjustamine kõikjal, kus nad esinevad Eesti NSV looduslikus taimekattes. Nende herbaarset kogumist võib lubada ainult Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumi aladel, kus esineb riikliku kaitse all olevaid taimi, on lubatud ainult selline maa-alade kasutamise viis, mis ei ohusta nende taimeliikide olemasolu;
 - 4) liigina kaitse all olevate dekoratiivsete taimede kogumine mitteteaduslikel eesmärkidel ja müük.
3. Dentraariumide, katsekultuuride ja viijapuuaedade rekonstrueerimine tuleb kooskõlastada Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumiga.
 4. Maavaldajad on kohustatud oma maavalduses piires olevaid objekte kaitsma ja hooldama.

Looduskaitse alla võetud zooloogiliste üksik-
objektide kaitse korraldamise

e e s k i r j a d

1. Zooloogiliste objektide riikliku kaitse eesmärgiks on säilitada Eesti NSV-s esinevaid huvitavamaid loomakooslusi ning haruldusi, teaduslikult huvipakkuvaid või rahvamajanduse seisukohalt kasulikke loomaliike, samuti luua meie vabariigis pesitsevatele ja läbirändel peatuvatele lindudele ohutuid pesitsemis- ja rändetingimusi.
2. Riikliku kaitse alla võetud loomaliikide säilitamise eesmärgil on keelatud:
 - 1) kaitsealuseid loomi hävitada, püüda või tappa ükskõik missugusel viisil, samuti hävitada nende pesapaiku, rüüstada pesi ja häirida peegi pesades;
 - 2) Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumi loata muuta looduslikke tingimusi kotkaste ja mustõonekurgede pesade ümbruses 200 m raadiuses;

A. P. 1099, P. 106
M. A. Verhilt

- 3) laululindude püüdmine paarispidamise või mõnel muul eesmärgil ja nende müük;
- 4) metsasipelgate (metsakukklase ja salukukklase) pesakuhilat rüüstamine ning vigastamine, samuti pipelgate, nende nukkude ja pesaainese kogumise mistahes eesmärgil.

Märkus: metsamajanduse organitel, teaduslikel asutustel või õppeasutustel on lubatud sipelgapesasid ümber asustada, poolitada ja paljundada metsakaitse eesmärgil.

3. Kotkaste ja musttoonek^Urgede filmimist ja fotografeerimist nende pesapaikadel lubatakse ainult kooskõlastatult Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumiga.
4. Riikliku kaitse all olevate, kuid jahimajandusliku tähtsusega loomaliikide küttimine on lubatud vaid Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumist väljaantud erilubade alusel.
5. Juhuslikult püümissesse sattunud kaitse alla kuuluvad loomad tuleb viivitamata vabastada. Mõrdatasse sattunud lindudele väljapääsu tagamiseks tuleb kalapüügi rajoonides kuivatada mõrdatasid avatud päradega. Looduskaitse all olevate vigastatud või surma saanud loomade ja lindude (kotkad, toonekured, sookurg, karu, hirv, maraal, lendorav, kobras) leiust tuleb teatada otsekohe Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumile. Teaduslikel asutustel on lubatud läbi aasta ja igal pool püüda linde ja loomi märgistamiseks.
6. Kohtades, kus loomad võivad tekitada tunduvalt majanduslikku kahju, võib Metsamajanduse ja Looduskaitse Ministeeriumi eriloal küttida kaitse all olevaid loomaliike nende arvukuse vähendamiseks, sugupoolte arvulise vahekorra reguleerimiseks, sanitaarse seisukorra parandamiseks (võitlus epideemiatega ja parasitaarsete haiguste vastu jne.) ning teaduslike uurimis- asutuste esildisel ka kollekteerimiseks. Keelatud on teha töid, mis on seotud kaitsealuste loomade massilise hävitamisega.

1944. a. 10. 10. 1944
Looduskaitse A. Verbits

